

СТАНОВИЩЕ

от проф. дпн Мира Цветкова-Арсова,
катедра „Специална педагогика“ при ФНОИ на СУ „Св. Климент
Охридски”

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научно
направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Автор: Ставрула Атанасиос Василякопулу

Тема: *„Оценяване на уменията за самостоятелен и независим живот у ученици с
интелектуална недостатъчност“*

Научен ръководител: проф. дн Мира Цветкова-Арсова

1. Описание на представения комплект материали по процедурата

Със заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ № 38-663/19.12.2023 г. съм определена за член на НЖ по процедурата за провеждане на защита на дисертационния труд на Ставрула Атанасиос Василякопулу – редовен докторант по специална педагогика на английски език към катедрата по специална педагогика на ФНОИ при СУ.

Комплектът материали на електронен носител, който ми бе представен за преглед и рецензиране, съдържа необходимите документи, сред които пълният текст на дисертационния труд на английски език, Автореферат на български език, CV, публикации по темата на дисертационния труд и др. придружаващи документи.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Ставрула Василякопулу е бакалавър по агрономия в университета „Демокрит“ в Тракия, като е завършила през 2013 г. Има магистърска степен по специална педагогика от университета в Никозия, Кипър, през 2016 г.

Зачислена е като редовен докторант по специална педагогика на английски език към СУ, ФНОИ, катедра по специална педагогика през 2018 г. със срок на обучение от 3 години. Отчислена е с право на защита през 2021 г.

Ставрула Василякопулу работи като специален педагог в гр. Комотини, Гърция, от 2016 г. насам.

3. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд на **Ставрула Василякопулу** е насочена към оценяване на уменията, които ученици с интелектуална недастатъчност притежават за самостоятелен и независим живот. Въпросът за придобиване на самостоятелност и независимост от деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) е в ползрението на изследователите от десетилетия и именно за постигането на тази цел са разработени специалните програми за различните групи ученици със СОП, чрез които тези умения да се формират. Затова считам, че темата на дисертационния труд е важна и актуална и има както теоретична, така и практическа стойност.

4. Характеристика и оценка на структурата и организацията на дисертационния труд

Дисертационният труд на **Ставрула Василякопулу** е в общ обем от 164 страници, от които фактическият текст е 150 страници. Структурата му включва следните компоненти: една теоретична глава, една глава, запознаваща с постановката на изследването, една глава с анализ на данните и резултатите, изводи, заключение, приноси, публикации, библиография. Избраната структурирана дисертационния труд е класическа. Съотношението между теоретичната част, постановката на изследването и анализа на резултатите е приблизително 90:12:40 страници с превес на теоретичното изложение.

Теоретичната глава съдържа 8 параграфа. Изложението в нея е добро, подходящо организирано и структурирано. В него са представени както класически, така и съвременни

литературни източници, които показват добро познаване на лицата с интелектуална недостатъчност и техните особености и характеристики, а така също показват познаване на необходимостта и важността на уменията за самостоятелен и независим живот при тях в съвременните условия.

Втора глава запознава с постановката на изследването. Целта е добре формулирана. Издига се една основна работна хипотеза и 26 статистически хипотези, които са пряко обвързани с всяка скала от методиката, която е използвана. Участници в изследването са 108 лица – родители или настойници на лица с интелектуална недостатъчност на възраст 16-31 години, живеещи в областите Македония и Тракия в Гърция. Чрез тях са събрани данни за наличните умения за самостоятелен живот на лицата с интелектуална недостатъчност съгласно изследователската скала. Използвана е надежна и значима методика, която е добре позната в специалната педагогика – Adaptive Behavior Scale (ABS). Основната част от изследването е проведена през 2020 г.

Четвърта глава представя анализ на събраните данни. Направена е статистическа обработка с помощта на програма SPSS-версия 23.0. Анализът е добре оформен, подреден е и последователно представя резултатите от различните секции на използваната изследователска методика – Adaptive Behavior Scale (ABS). В главата са включени таблици, графики и текстова част, чрез които се предлага обстоен количествен и качествен анализ. След направения Анализ, в рамките на кратка Дискусия се посочва и коментира състоянието на статистическите хипотези, както и на основната хипотеза на изследването.

Извеждат се 7 изводи. Следва кратко Заключение.

В библиографската справка са включени 131 литературни източници, предимно на английски език.

5. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите, които Ставрула Василякопулу формулира въз основа на направения теоретичен преглед и на извършената изследователска работа, са 5 и са разделени по групи, като от тях 2 са с научно-теоретичен и 3 са с практико-приложен характер. Броят им е реалистичен.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Налице са общо пет публикации, чиито заглавия имат пряка обвързаност с темата на дисертационния труд и добре кореспондират с нея. От тях три са съвместни с научния ръководител и две са самостоятелни. Публикациите са от 2021 и 2022 г. и са вече отпечатани. Три от публикациите са доклади от научна конференция в Германия и две са доклади от научни конференции на ФНОИ при СУ. Те са надлежно и коректно описани и библиографирани.

7. Автореферат

Авторефератът ясно и точно отразява в съкратен вид съдържанието и пълния текст на дисертационния труд. Той е написан в добър стил и е добре структуриран. Авторефератът показва уменията на докторанта да представя в резюме собствени проучвания и изследвания. Обемът му е от 55 страници.

8. Препоръки

Препоръчвам допълнителни публикации по дисертационния труд, отразяващи предимно анализа на данните и резултатите от проведеното изследване с цел популяризирането им, както и популяризиране на използваната методика Adaptive Behavior Scale (ABS) сред специалните педагози в Гърция.

Заключение:

Дисертационният труд на **Ставрула Атанасиос Василякопулу** на тема „**Оценяване на уменията за самостоятелен и независим живот у ученици с интелектуална недостатъчност**“ е добре структуриран и е издържан в научно-теоретично и в практико-приложно отношение.

Той отговаря на изискванията на нормативната уредба в Република България, разписани в Закона за развитие на академичния състав и в Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ за придобиване на научни степени, по отношение на актуалност на тематиката, структура, организация, характеристики. Извършено е значимо и стойностно изследване с немалък брой

участници.

Целият дисертационен труд ясно показва, че докторант **Ставрула Атанасиос Василякопулу** притежава всички необходими теоретични познания по разглеждания проблем, умения за планиране и практическо провеждане на научно изследване, както и умения за анализ и интерпретация на научни данни и резултати, в научна област 1.2. Педагогика – Специална педагогика.

Въз основа на всичко гореизложено, аз давам **положителна оценка** за дисертационния труд и автореферата, и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен “доктор” на **Ставрула Василякопулу** по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

София, 22 февруари 2024 г.

С уважение:

(проф. дпн Мира Цветкова-Арсова)